

Marcali városban található szabadtéri képzőművészeti alkotások, emlékművek, emléktáblák

1. Bernáth Aurél mellszobra

helye: Bernáth Aurél Galéria (Kossuth u. 25.)
alkotó: Pátzay Pál szobrászművész /építész: Polónyi Károly/
anyaga: bronz
felállítás éve: 1984.

2. Berzsenyi Dániel mellszobra

helye: Berzsenyi Dániel Városi Könyvtár előtt (Park u. 2.)
alkotó: Ács István szobrászművész
technika: mészkö
felállítás éve: 1969.

3. gróf Klebelsberg Kunó mellszobra

helye: Noszlopy G. Általános Iskola épülete előtt (Széchenyi u. 60.)
alkotó: Csasznyi István szobrászművész
anyaga: bronz
felállítás éve: 2002.

4. Kozma Sándor mellszobra

helye: Szabadság park
alkotó: Mihály Gábor szobrászművész *(Kiss József eredeti gipsz szoborműve alapján, amely a Budapesti Ügyvédi Kamara dísztermében állt)*
anyaga: bronz
felállítás ideje: 2000.11.21.

5. „Lengyel József” mellszobor

helye: Lengyelkert u. – Táncsics u. kereszteződése
alkotó: Gera Katalin szobrászművész /építész: Polónyi Károly/
anyaga: téglapozztamens, bronz. büszt.
felállítás ideje: 1986.10.12. */eredetileg a helytörténeti múzeum előtt került felállításra, áthelyezés éve: 2009. Az új posztamens készítője Vida Szilárd kőfaragó. /*

6. Lengyel József mellszobra

helye: Szabadság park
alkotó: Gera Katalin szobrászművész
anyaga: bronz
felállítás időpontja: 2005.11.26.

7. Marczali Henrik mellszobra „Marcali könyve”

helye: Szabadság park
alkotó: Szórádi Zsigmond szobrászművész
anyaga: bronz, acél posztamens
felállítás időpontja: 2005.

8. Noszlopy Gáspár mellszobra

helye: Noszlopy G. Általános Iskola épülete előtt (Széchenyi u. 60.)
alkotó: Csasznyi István szobrászművész
anyaga: bronz, posztamens: mészkö
felállítás éve: 2003.

9. **Gróf Széchényi Ferenc mellszobra**

helye: Szabadság park
alkotó: Gera Katalin szobrászművész
anyaga: bronz
felállítás időpontja: 2002.

10. **Gróf Széchenyi István portré**

helye: Szabadság park
alkotó: J. Gasser osztrák szobrász 1860. /Az eredeti Döblingben található, a marcali annak másolata/, készítő: Pataky Béla
anyaga: bronz, acél posztamensen
elhelyezés éve: 1991.10.14.

11. **Tóth Ágoston portré**

helye: Szabadság park
alkotó: Mészáros Mihály szobrászművész /Polónyi Károly térterv/
anyaga: acél posztamensen bronz büszt.
elhelyezés éve: 1987.10.30.

12. **„Noszlopy Gáspár”**

helye: Noszlopy G. Általános Iskola előtt, a Vereckei u. és a Széchényi u. kereszteződésében
alkotó: Marton László szobrászművész /Kovács Lajos/
anyaga: kubai márvány posztamensen bronz alak
felállítás éve: 1985. 08. 20.

13. **Nepomuki Szent János szobra**

helye: Berzsényi u. – Noszlopy u. csomóponttól 100 m
alkotó: ismeretlen
felállítás éve: XVIII. sz. (barokk)

14. **Kálvária**

helye: Központi temető
kivitelező: Wenczel József
kivitelezési technikája: Zsolnay kerámia (14 db stáció jeleneteket ábrázoló Zsolnay mázas pirogránit dombormű, 3 db máznélküli Zsolnay pirogránit feszület)
felállítás éve: 1937-1938

A központi temetői ún. Kálvária-sort Kőszeghy Antal plébános (1930-1963) idejében tervezték és építették meg. Az akkor még helyettes esperes (később tb. kanonok, esperes) 1935. április 19-én vázolta fel első gondolatait, elképzeléseit pedig Wenczel József építőmester valósította meg. Felszentelése vélhetőleg 1937-ben vagy 1938-ban történt meg.

15. **Szent Kristóf szobor**

helye: Boldog Gizella templom előtt
alkotó: Péterfai Ferenc fadaragó
anyaga: fa
elhelyezés éve: 2009.

16. **Madonna szobor (Immaculata Maria)**

helye: Dózsa Gy. u. 3. (X-ház épülete előtt)

alkotó: Krasznai Lajos

17. Szentháromság szobor

helye: Gyümölcsoltó Boldogasszony templom déli oldala, Boldog II. János Pál pápa tér

alkotó: Horváth Sándor kőfaragó mester

állítás éve: 1884.

állította: Kováts Vendel marcali földműves és felesége, Fazekas Juli

18. Temető főbejárati kapu

helye: Széchényi utca (Központi temető)

alkotó: Kovács József iparművész

anyaga: kovácsoltvas

felállítás éve: 1983.

19. „Vádoló”

helye: Béke park

alkotó: Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobrászművész

technika: bronz

felállítás éve: 1954.

Eredetileg 1919-es emlékmű. A posztamens felső részén eredetileg ez a szöveg állt: „Emlékül mindazoknak, akik a munkáshatalomért 1919. évtől az 1945. évi felszabadításig életüket és szabadságukat áldozták. Hálával a felszabadítóknak.” a szöveg a '90-es évek elején cserélve lett, jelenlegi felirata: „Memento”

20. Szabadság emlékmű

helye: Szabadság park

alkotó: Olcsay Kiss Zoltán szobrászművész

technika: mészkö

felállítás éve: 1970.

Az eredetileg rajta lévő „1945-1970” feliratot a '90-es évek elején eltávolították róla.

21. „Mártírtemetés”

helye: Központi temető

alkotó: Kiss Sándor szobrászművész

technika: bronz

felállítás éve: 1976. – helytörténeti múzeum előtt /áthelyezve a temetőbe: 1991/

leírás: „A Magyar tanácsköztársaság marcali mártírjainak az emlékére.”

22. „Parasztházaspár”

helye: Múzeum köz, Kulturális Korzó mellett

alkotó: Polyák Ferenc népi iparművész

anyaga: fa

felállítás éve: 1979.

23. „Fésülködő nő”

helye: Béke park

alkotó: Makrisz Agamemnon szobrászművész

anyaga: bronz

felállítás éve: 1980.

24. „Férfi és nő”

helye: Berzsényi park
alkotó: Gádor István keramikus művész
anyaga: fehér porcelán
felállítás éve: 1982.

25. „Figurális kompozíció – A tudás fája”

helye: Mikszáth u. iskola (Mikszáth K. u. 10.)
alkotó: Thury Levente keramikus művész
anyaga: színes kerámia
felállítás éve: 1983.

26. Napóra

helye: Marcali Noszlopy Gáspár Általános Iskola udvara (Széchenyi u. 60.)
anyaga: mészkő, gránit, bronz és márvány
felirata: „Egy órád sem legyen cél nélkül”

27. Ivókút és Madaras kerékvető

helye: Petőfi u. – Rákóczi u. sarkán
alkotó: Kiss Kovács Gyula szobrászművész és Tóth Emőke szobrászművész; építész: Polónyi Károly
anyaga: süttöi mészkő, bronz díszítés
felállítás éve: 1985. 05. 01.
felújítva 2002-ben, a felújítási munkálatokat Tóth Emőke szobrászművész végezte.

Az alkotás 3 részből áll: díszkút, madaras kerékvető, Marcali 800 éves történetét idéző feliratos tábla. A kút vízköpője és a kerékvető is a Marcali címerében szereplő madáralakot mintázza. A feliratos tábla betűi, a kút és a vízköpő madárfejek Kiss Kovács Gyula utolsó munkái. A kerékvető madarat felesége, Tóth Emőke mintázta meg férje halála után. A műves kivitelezés, az összeszerelés Tóth Emőke munkájának köszönhető. A kerékvető madár szárnyán Kiss Kovács Gyula neve és halálának dátuma szerepel.

28. Díszkút

helye: Künzelsau tér
alkotó: Ambrus Éva
anyaga: kerámia
építés éve: 2000

29. Millenniumi emlékmű

helye: Szabadság park
alkotó: Gera Katalin szobrászművész
anyaga: bronz, carrarai márvány posztamens
felállítás éve: 2001.08.20.

30. Gólyapárt ábrázoló életfa

helye: Bize
alkotó: Csikós Nagy Márton szobrászművész
anyaga: fa
felállítás időpontja: 2016.10.22.

állította: Bizéért Szabadidő és Kulturális Egyesület

Az életfára minden bizei újszülött neve felkerül.

31. „Horvátkút”

helye: Horvátkút, Horvátkúti Községi Ház udvara (Horvátkúti u. 56.)

alkotó: Csikós Nagy Márton szobrászművész

anyaga: fa

felállítás időpontja: 2017.10.29.

32. Női szoborpark a Marcali Városi Fürdő és Szabadidőközpontban

A Marcali Művelődési Központ nagy projektje a női szoborpark létesítése, elsősorban a női értékek fontosságát hangsúlyozva, másfelől Marcali kulturális turisztikai kínálatát bővítve, mivel a városi gyógyfürdő ligetes parkjában kerülnek felállításra a szobrok. Évfordulók, jeles napok, ünnepek figyelembe vételével a női szobrok négy kategóriában készülnek, mint híres nők a történelemben, női szentek, népmesék, legendák, regények női alakjai, a Nő: egyéb női alakok.

A szoborpark teljes alakos szobrai:

32/1. Boldog Gizella

alkotó: Tapolczai Sándor és Kiss János fadaragó

anyaga: fa

elhelyezés éve: 2017

leírás: magyarok első koronás uralkodónőjének, Boldog Gizella tiszteletére – akinek nevét templom is viseli Marcaliban - készült el

32/2. Calypso

alkotó: Tapolczai Sándor és Kiss János fadaragó

anyaga: fa

elhelyezés éve: 2015

leírás: 2015-ben a marcali Calypso Kórus megalakulásának 25 éves évfordulója alkalmából készült el „Calypso” szobra, egyrészt az együttes zenei irányzatának névadójaként, másfelől a több évtizedes művészeti munka jelképeként.

33/3. Ápolónő az első világháborúban

alkotó: Csináth Lajos és Nagy János fadaragó

anyaga: fa

elhelyezés éve: 2014

leírás: az I. világháború 100 éves évfordulójára készült. Az ápolónő alakja Marcaliban meghatározó volt, mivel kórháza révén jelentősen kivette a részét a sebesült katonák ellátásában is. A nők háborúban betöltött szerepe „fehér folt” mind a nemzeti emlékezetben, mind a történelmi/hadtörténelmi szakirodalomban

34/4. Rózsa törölközőben

alkotó: Demeter Enikő

anyaga: fa

elhelyezés éve: 2013

leírás: a szobor arra utal, hogy a fürdő a Rózsa utcában található, illetve a női szoborpark a Rózsa-kert nevet kapta.

33. Vízbelépő

helye: Marcali Városi Fürdő és Szabadidőközpont, Rózsa u. 2/A.
alkotó: Palotás József szobrászművész
anyaga: bronz
felállítás éve: 2003.

34. Helyőrség kopjafa – az 1951-2001 között Marcali helyőrségben állomásozott alakulatok és személyi állományuk emlékére

helye: Európa park
alkotó: Balaskó Ferenc
anyaga: fa
elhelyezés időpontja: 2013.
állította: Marcali Bajtársi Egyesület és a Honvéd Nyugállományúak Klubja

35. Berzsényi Dániel dombormű

helye: Berzsényi Dániel Gimnázium
alkotó: Gera Katalin szobrászművész
anyaga: bronz
elhelyezés éve: 1989.

36. Kozma Andor emléktáblája

helye: Rákóczi u. 33., társasház nyugati homlokzata
elhelyezés éve: 1962 (áthelyezve)
állította: A Magyar Tudományos Akadémia hozzájárulásával Somogy vármegye közönsége és Marczali Nagyközség

37. Marczali Henrik emléktábla

helye: Kaposvári u. – Rákóczi u. sarka, vasbolt
alkotó: Tóth Emőke szobrászművész
anyaga: mészkő
elhelyezés éve: 1986.

38. Noszlopy Gáspár emléktábla

helye: Marcali Járásbíróság épülete, utcafronti homlokzat (Rákóczi u. 14.)
elhelyezés éve: 1959.
állította: Somogy megyei Tanács Idegenforgalmi Hivatala

39. Dr. Szaplóczay Manó emléktábla

helye: kórház kastélyépület- főbejárat (Széchenyi u. 17-21.)
elhelyezés éve: 2006.
állította: Marcali város közönsége, Marcali első közkórháza alapító igazgató főorvosa születésének 150. évfordulójára

40. 1848-49-es emléktábla

helye: Plébániatemplom északi fala (Boldog II. János Pál pápa tér)
alkotó: Tóth Emőke szobrászművész
anyaga: carrarai márvány, homokkő
felállítás időpontja: 1993.03.15.

41. **Emléktábla az első földgázszolgáltatással ellátott épületről**
helye: Béke park, Park északi oldalán álló házsor középső tömbjének fala
elhelyezés éve: 1980.
állította: Somogy megye az országos Kőolaj és Gázipari Tröszt és a Középdunántúli Gázszolgáltató Vállalat összefogásával
42. **Marcali első kórházának emléktáblája**
helye: egykori Tüdőgondozó épületének udvarában (Kossuth u.)
alkotó: Tóth Emőke szobrászművész
anyaga: bronz
elhelyezése éve: 1986.
43. **Emléktábla az egykori zsinagóga helyén**
helye: Marcali Berzsényi Dániel Gimnázium épületének homlokzata (Petőfi u. 16.)
elhelyezés éve: 2012.07.06.
leírás: Az egykori zsinagóga emlékére, a helyén álló Marcali Berzsényi Dániel Gimnázium falán található emléktábla, ami képből is megjeleníti azt az imaházat, aminek építését 1905-ben kezdték el, s amit 1963-ban bontottak le.
44. **Emléktáblák a II. világháború áldozatául esett zsidó családok emlékére**
helye: Széchenyi u. 12., épület nyugati homlokzata
elhelyezés időpontja: 2012.07.06.
leírás: a Széchenyi utcai táblák az egykori, szomszédos lakóházakban élt zsidó családoknak állítanak emléket, akik a II. világháború áldozatai lettek.
45. **Emléktábla a volt belső laktanyában állomásozott műszaki katonák emlékére**
helye: Orgona u. 1-3., társasház nyugati fala
elhelyezés éve: 2002.
állította: Marcali Város Önkormányzata
46. **Dr. Gál József néhai múzeumigazgató, helytörténeti kutató emléktáblája**
helye: Park u. 4-6. társasház homlokzata
elhelyezés időpontja: 2018.10.04.
állította: Marcali Múzeum, Múzeum Alapítvány, Marcali és Környéke Hagyományőrző Ipartestület, Marcali Város Önkormányzata
47. **Szent Flórián dombormű és emléktábla a Tűzoltóparancsnokság egykori székhelyén**
helye: Templom utca 2. (GAMESZ székhelye)
emléktábla elhelyezésének éve: 2016
emléktáblát állították: Marcali Bajtársi Egyesület kezdeményezésre Marcali Város Önkormányzata
48. **„Vitorlabontás” 1956-os emlékmű**
helye: Hősök tere
alkotó: Szórádi Zsigmond szobrászművész
anyaga: hajótest: süttői mészkő, vitorla: bronz
felállítás időpontja: 2016.10.23.
leírás: A vitorlabontás az a pillanat, amikor a hajó elindul, vitorláiba belekap a szabadság szele, a forradalom kirobbanása. A vitorla árbóca egy nemektől független emberalak, a forradalom ismeretlen és ismert szereplőinek megszemélyesítője. A vitorla hullámozó redői

megismétlik, megsokszorozzák a figura sziluettjét, ezáltal asszociálhatunk a z emberek sokaságára, úgy, hogy a körvonalak hullámzása által születik meg a tömeg, a forradalmi sokaság. A vitorla formája egyben zászló, az '56-os zászló vonalaira is emlékeztet, de asszociálhatunk lobogó lángra, mely a hajótest mécsesszerű formájával együtt, akár örökmécses is szimbolizál.

49. **„A Hazáért” – trianoni emlékmű**

helye: Iparos Ház udvara (Kossuth u. 56.)

tervező: Mika László, marcali építész

kivitelező: talapzat, kőmunkák: Sziva László, Vida Endréné; fémmunkák: Király János, Király Jenő

elhelyezés éve: 2002.

állíttatta: Marcali és Környéke Hagyományörző Ipartestület

50. **I. világháborús emlékmű**

helye: Hősök tere

alkotó: Horváth Géza szobrászművész

felállítás éve: 1926-1927

51. **II. világháború és a Holocaust áldozatainak emlékműve**

helye: Hősök tere

alkotó: Tóth Emőke szobrászművész

anyaga: mészkő, homokkő

elhelyezés éve: 1990.

52. **Emléktábla a világháborúkban elesett bizeiek emlékére**

helye: Bize, Szent Vendel templom előtti kereszt (Bizei u. 37.)

53. **Emlékmű az I. világháborúban elesett horvátkúti katonák emlékére**

helye: Horvátkút, horvátkúti temető

54. **Emlékmű a II. világháborúban elesett horvátkúti katonák emlékére**

helye: Horvátkút, Szent Anna-templom udvara (Deák F. utca)

55. **Emléktábla az I. világháborúban elesett boronkaiak emlékére**

helye: Boronka, Szent Borbála templom homlokzata (Váci M. u. 1.)

56. **Emlékmű a II. világháborúban elesett boronkaiak emlékére**

helye: Boronka, Szent Borbála templom udvara (Váci M. u. 1.)

57. **Kopjafa a II. világháborúban Marcaliban és környékén elesett jeltelen sírokban nyugvó katonák emlékére**

helye: központi temető, kápolna mögött

alkotója: Balaskó Ferenc fafaragó

anyaga: fa

állíttatta: Marcali Bajtársi Egyesület

58. Szovjet katonai emlékhely - emlékmű

helye: Kisgombai temető és szovjet katonai emlékhely, Noszlopy utca
létrehozás éve: 2001.

leírás: 680 szovjet katona eredetileg a Széchenyi kastély parkjában lett temetve, majd exhumálás után 2001-ben a Noszlopy utcai régi temetőben (ma: Kisgombai temető és szovjet katonai emlékhely) lettek újratemetve. A Marcali elkerülő út építésekor megtalálták egy szovjet katona maradványait, ezeket szintén itt helyezték örök nyugalomra. A temető összesen 681 szovjet katona nyughelye, emléküket emlékmű őrzi.